

OD REDAKCJI

W roku bieżącym mija 60 rocznica Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej 1917 r. Badania nad tym niezwyklej wagi wydarzeniem, nad jego przebiegiem, rolą i konsekwencjami prowadzone są w wielu krajach. Również i w Polsce ukazują się publikacje przedstawiające różne aspekty Rewolucji, a zwłaszcza jej znaczenie dla uzyskania przez naród polski niepodległości w 1918 r. oraz dla rozwoju walk rewolucyjnych na ziemiach polskich. 60 rocznica Rewolucji da zapewne bodźce do nowych badań, do kolejnych książek i artykułów. Ten numer „Kwartalnika Historycznego” otwierają prace poświęcone dziejom Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Zamieszczając te prace Redakcja pragnie dać wyraz zainteresowaniom historyków polskich dla problematyki Rewolucji, tak przecież doniosłej dla naszych czasów.

Na łamach niniejszego zeszytu „Kwartalnika Historycznego” publikowane są artykuły historyków radzieckich. Jednocześnie w „Woprosach istorii”, głównym radzieckim czasopiśmie historycznym, ukazują się prace autorów polskich: Władysława Markiewicza, Henryka Łowmiańskiego, Mariana Biskupa, Janusza Tazbira, Władysława Czaplńskiego, Józefa Gierowskiego, Bogusława Leśnodorskiego, Heleny Brodowskiej, Janiny Leskiewiczowej, Stanisława Kalabińskiego, Romana Wapińskiego, Jana Tomickiego, Czesława Madajczyka, Włodzimierza T. Kowalskiego i Andrzeja Skrzypka. Ta wymiana numerów między obu Redakcjami jest wkładem do obchodów 60 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej oraz świadectwem przyjaznych stosunków łączących Polskę i ZSRR. Jednym z głównych warunków pogłębiania się tej przyjaźni jest lepsza wzajemna znajomość, w tym również lepsza znajomość historii Polski w ZSRR i historii ZSRR w Polsce. Ostatnie trzydziestolecie przyniosło pod tym względem widoczny postęp, wiele wszakże jeszcze pozostało po obu stronach do zrobienia. Historia naszych krajów jest niezwykle bogata, szliśmy przecież rozmaitymi drogami. Również stosunki wzajemne układały się różnie. W tych warunkach lepsze wzajemne poznanie się i pełniejsze zrozumienie historii opartej na rzetelnych badaniach naukowych stanowić może najtrwalszy fundament przyjaźni i sojuszu. Mówili o tym nieraz najwybitniejsi przywódcy Polski i Związku Radzieckiego.

W Polsce głównym rzecznikiem przyjaźni polsko-radzieckiej był i jest ruch komunistyczny, który wysuwa postulat proletariackiego internacjonalizmu w połączeniu z hasłem o prawie narodów do samookreślenia. O przyjaźń tę walczyła KPP w okresie 1918—1938, w trudnych warunkach II wojny światowej — sprawę tę podniósł PPR, podkreślając wagę tej przyjaźni dla wspólnej walki obu narodów przeciw faszyzmowi, a po wojnie w Polsce Ludowej, czyniąc z niej fundament polskiej polityki zagranicznej. Tą drogą idzie PZPR w czasach pokojowego budowania socjalizmu.

Wspólne podstawy metodologiczne historiografii polskiej i radzieckiej stanowią okoliczność sprzyjającą wzajemnemu zbliżeniu, wspólnym

badaniom i naukowym dyskusjom. Świadczą o tym przedsięwzięcia wydawnicze realizowane przy współpracy obu stron, naukowe konferencje dwu- i wielostronne, wzajemne recenzowanie publikacji i in. Wydawanie numerów polskich czasopism radzieckich i numerów radzieckich czasopism polskich, jak właśnie obecna wymiana „Kwartalnik Historyczny” — „Woprosy istorii” jest jedną z form współpracy. Dzięki temu czytelnicy obu krajów otrzymują interesujące materiały, które zorientują ich w wynikach naukowych osiągniętych przez poszczególnych badaczy, a także w sposobie ujmowania przez nich różnych problemów.

Witając historyków radzieckich na łamach „Kwartalnika Historycznego” życzymy Im i ich Kolegom jak najlepszych osiągnięć naukowych. Jesteśmy przekonani, że zostaną oni z zainteresowaniem przyjęci przez polskie środowisko historyczne. Nie mamy też wątpliwości co do tego, że prace historyków polskich ukazujące się równocześnie w „Woprosach istorii” zainteresują czytelników radzieckich, uczynią im polską historiografię bliższą, pozwolą lepiej zrozumieć różne problemy polskiej przeszłości.

Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa dokonana została pod wzniosłymi hasłami socjalizmu, braterstwa i wolności ludu, pełnego wyzwolenia człowieka. Do zwycięstwa tej rewolucji poważnie przyczynili się również polscy rewolucjoniści. Obchodząc 60 rocznicę Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej podkreślamy żywotność ideałów, o które walczyła.